

pri naročilih, ktera se bodo umetnikom dajala, posebno na to gledalo, da se s temi naročili vstreže državnim potrebam v tej zadevi, in bo v tej reči vse vpeljalo, kar bo treba.

Kar pa zadeva stipendije, so povabljeni vsi umetniki, ki obdelujejo polje obrazivne umetnosti (kakor: zidarstvo, podobarstvo, malarstvo), pesništvo in muziko, iz vseh v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel, kateri mislijo, da imajo pravico do stipendije, da naj se zarad tega oglasijo zadnji čas do 31. dne tega meseca pri dotični vladi. Pismenim prošnjam se mora pridjati: 1. spisek, iz kterega se spozná, po kateri poti se je prosilec v svoji umetnosti izobraževal in v kterih razmerah živi; 2. spisek, v kterem prosivec pové, kako bo on stipendijo, ako jo dobí, rabil v svoje dalje izobraževanje, in 3. mora priložiti izgledke svojega talenta, iz kterih se tudi vidi, ktero stopinjo omike je že dosegel.

Te stipendije se bodo za sedaj dajale le za eno leto, ter se opomni, da se bode pri odločevanju, koliko ima kak prosilec dobiti, posebno gledalo na osebne razmere njegove in na namen, ki se utegne doseči po tej delitvi, vendar je prosivcu, kar to zadeva, na voljo dano, izreči svoje želje.

— Gosp. dr. Poklukar se je v pondeljek podal na Dunaj v državni zbor, kjer je že gosp. Jugovic; grof Barbo in gosp. Drag. Rudež, zadržana po domačih opravilih, sta prosila dopusta.

— (Iz deželnega odbora 10. maja.) Po dogovoru z podpornim društvom nemškega gledališča je deželni odbor sklenil, deželno gledališče za leto 1872/3. oddati sedanjemu vodji gledališča v Salzburgu, dobroznanemu gosp. Jožefu Kocky-mu, kateri bode dajal razen vsakovrstnih gledališčnih predstav tudi operete in opere, pa je prosil, da vstopnina v parter in in lože sme povišana biti za opere na 50 krajc. Za slovenske gledališčne predstave so se odločili za vsak mesec 4 večeri kakor preteklo leto. — Po komisijskem ogledu je deželni odbor odločil na vrtu deželne bolnišnice prostor, na kterem se bode zidala posebna baraka za kozave po sklepu deželnega zbora, da ne ležijo med družimi bolniki in jih okužijo ter tako večje stroške delajo bolnišničnemu zakladu.

— (Deželne komisije za razstavo dunajsko) so nekoliko pomnožene; tako je tudi Njegovo Veličanstvo v deželno komisijo kranjsko imenovalo še sledeče gospode: Andreja Brusca, viteza Antona Gariboldi-a, Riharda Janežič-a, Val. Krisper-ja, Petra Lasnik-a, Ferd. Mahr-a, pl. Benamina Posanner-ja, dr. Razlaga, Fr. Šolmajer-ja, Pavla Skale-ta, Gustava Tönnies-a (vse v Ljubljani stanujoče), potem Leop. Globočnik-a v Železnikih, Martina Hočev-ar-ja v Krškem in Kar. Seitner-ja na Savi.

— (Izredni véliki zbor družbe kmetijske) je danes na vrtu družbinem na Poljanah. Glavna obravnava — in posebno zato je zbor sklican — bode se sukala okoli udeleštva družbe kmetijske in kmetovalcev kranjskih vélike dunajske razstave prihodnje leto. Ministerstvo kmetijstva je naročilo družbi, naj mu za razstavo pošlje navadni plug kranjski in pa najstareji plug dežele kranjske, ker ministerstvo hoče iz vseh dežel starodavne pluge v razstavi nabrati, da se vidi, kako se je oralo nekda in se orje zdaj.

— (Za nakupovanje Pincgavskih žebcev) na gornje Štajarsko od deželne naše komisije poslani odbornik g. J. Zevnik do danes še ni prišel nazaj. To je znamenje, da tudi Štajarska nima obilo dobrega blagá.

— (Razstava umotvorov slikarskih), ki je v tukajšnji reduti vsak dan od jutra do večera videti, je res vredna, da jo ogledajo ne samo malarji, temuč

vsak, kdor ima veselje videti lepe podobe zgodovinske, selske, cerkvene, resne in kratkočasne. Med 70 slikami, ki so na ogled postavljene, vidimo tudi 4 našega rojaka gosp. Jan. Franke-ta, v Benedkah narejene, med kterimi so tri iz „Križevega pota“, ki pride v Cerkljansko cerkev nad Kranjem. — Vse to se vidi za 20 krajc., ob nedeljah in praznikih pa celó le za 10 kr.

— (Občni zbor dramatičnega društva.) Po sklepu odborovem bode letošnji redni letni občni zbor dramatičnega društva v nedeljo 26. maja v dvorani ljubljanske čitalnice zjutraj ob 10. uri. Vrsta razgovorov: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Volitev prvosednika, blagajnika in desetih odbornikov. 4. Posamesni predlogi družabnikov. Ko odbor to naznanja vsem p. t. družabnikom, opominja posebno tiste letne podpornike, ki so zaostali z doneskom za tekoče leto, naj se podvizajo, ker se bi jim sicer knjige ne mogle poslati.

Odbor dramatičnega društva.

Podpisani odbor spolnuje bridko mu dolžnost in naznanja, da je gospod

Valentin Mandelc,

profesor na gimnaziji v Karlovcu in vnanji odbornik dramatičnega društva,

12. dan t. m. po dolgem pljučnem bolehanju umrl.

Domovina zgubila je enega najvernejših sinov, slovenska Talija enega najmarljivejših delalcev na polji dramatičnega slovstva. Véčna mu pamjet!

V Ljubljani 13. dan maja 1872.

Odbor dram. društva.

— Glasoviti vojak Jernej Prelesnik, po domače Cundrov, iz Gorice na Kranjskem domá, za voljo ropa in umora, 5kratnega pobega, tatvine in teškega telesnega poškodovanja 12. decembra 1856. na smrt obsojen, pa pomilosten na 16 let ječe v trdnjavi v Oséku, je bil te dni po milosti cesarjevi pred pretekotom svoje kazni izpuščen; zdaj je 51 let star.

— (Pobirki iz časnikov.) Da tudi „Tagblatt“ v zboru nemčurskih liberaluških časnikov dunajskih in družih „glorijo“ poje Kudlichu „dem ewigjungen Acht- und vierziger“, ni se čuditi, vsaj Kudlichov „rumel“ ni družega kot narodna nemška demonstracija in velikansko pačenje zgodovine, s kterim bi liberalci radi kmetom v glavo ubili, da Kudlich jih je rešil tlake in desetine; al čuditi se je bolj temu, da solze pretaka in žolc izliva na narodno stranko zato, da adjunkt ljubljanske delalnice Wilcher gré za oskrbnika jetnišnice na Štajarsko, češ, da kranjska dežela tako zopet zgubi možá velike cene, in s tem nepotrebno provocira narodno stranko, da „Tagbl.“ nasproti ne more molčati, marveč mu očitno reči, da iz srca privoščimo g. Wilcherju novo službo, da pa dežela bode namesti njega lahko deset enacih in še boljših adjunktov za delalnice dobila. „Tagblattovci“ se vé da ž njim zgubijo zvestega privrženca, dežela pa takim voši: srečno pot!

Še enkrat gosp. učiteljem in drugim čbelorejcem!

V zadnjih „Novicah“ je sl. odbor družbe kmetijske razglasil, da vsak, kdor je za Sumperjev in Porentov panj prosil, ga dobi v pisarnici družbini (v Salendrovih ulicah) ali da sam pride po-nju ali da koga družega s pismom pooblastí, da ju namesti njega vzame. Pisarnica, ki nikakor nima časa, da bi 85 (prav za prav

170) panjev zlagala, nakladala in odpošiljala, ponavlja tedaj gori omenjeni razglas, naj vsak sam ali po svojem pooblastencu vzame v pisarnici panjeva, sicer bota ležala tukaj tako dolgo, dokler kdo po-nju ne pride.

Pisarnica c. k. družbe kmetijske.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — O državnem zboru dunajskem bi se malokaj govorilo, ako ne bi stalo na dnevnem redu vprašanje: kako se bode rešila resolucija gališkega deželnega zbora. Mislilo se je do zadnjega časa, da bode državni zbor vendar enkrat rešil to poljsko uganjko; al nenadoma ste vlada in ustavoverska stranka sklenili, zopet odložiti gališko spravo. Vsaj je podoba taka po tem, kar centralistični časniki pišejo. Stvar stoji tako: Za rešitev gališke resolucije posebno izvoljeni odbor kuha in kuha to resolucijo tako, da to, kar je izkuhal, ni skor nič podobno temu, kar Poljaki zahtevajo. Če bi ta prekuha prišla pred državni zbor, ne bi je hoteli sprejeti poslanci gališki; to pa bila bi blamaža za vlado in državni zbor. Temu ogniti se, se bode ta razprava odstavila iz obravnave državnega zbora in prekuha vladna in odborova (tako vsaj se sliši) se bode dala gališkemu deželnemu zboru v rešitev. Bodi si pa tako ali tako, vedno odlaganje kaže, da tudi iz sprave gališke ne bode nič. — Se neka druga stvar je, katero ima zbornica poslancev kmalu rešiti in o kateri smo radovedni, kako jo bode rešila, in to je železnica Predelska. Vlada je osnovo te železnice že predložila zbornici poslancev, in ta je izvolila poseben odbor, kateri naj prevdari vladni predlog in o njem poroča. V ta odbor pa so večidel voljeni poslanci, ki ne marajo za Predelsko železnico, ampak so zagovorniki Loške. Sliši se dalje, da tudi od druge strani vleče zdaj za Loško železnico milejša sapa. Po takem bode tedaj v zbornici hud boj, kedar pride Predelska železnica v razpravo. Predelci in Ločanje si bodo razkačeni stali nasproti. Žalostno je pač to, da državni zbor, namesti da bi rešil glavno nalogo svojo — državnoopravne razmere in spravo dežel in narodov — se trga za železnice, ki same po sebi morajo priti, če so potrebne!

— Presvitli cesar se je po potovanju v Banatu, kjer je osebno ogledoval kraje po hudi povodnji oškodovane, vrnil sopet v Pešt in na Dunaj nazaj. Za častni in ljubeznjivi sprejem v vseh krajih, ktere je obhodil, se je v posebnem razglasu z živo besedo zahvalil. Ministerski mameluki v Pestu, posebno Lonyayeva „Reform“ grozovito razsajajo, da surovi srbski knez Milan ni prišel pozdravit cesarja, ko je na potovanju svojem blizu bil srbski meji. Ko bi bil cesar sam potoval brez ministerskega spremstva, gotovo bi bil srbski knez hitel slovesno pozdravljat cesarja avstrijskega; ali ko je za cesarjem cela rajda ogerskih ministrov, ni se mōgla srbska vlada bližati zato, ker je ravnokar v onih glasovitih ovadnicah zagrebških bila hudobno natolcevana, da ona z denarjem na Hrvaškem vnema upor zoper ogersko vlado!

— Odbor, ki prekuhuje gališko resolucijo, je imel 11. dne t. m. sejo. Dr. Giskra, ki je v tem odboru, je v tej seji rekel, da bode glasoval proti spravi postavi in da zato izstopi iz pododboru. Dr. Herbst je na isto piščalko zapiskal, rekši, da si pridržuje svoje predloge. Te dve ekscelenci ste tedaj zopet prišli na tisto stacijo, kjer ste takrat bili, ko se je „purgarsko ministerstvo“ razcepilo na dvoje. V tej odborovi seji pa je dr. Pikert zopet jahal tisto kljuso, katero ta državni

poslanec z neko posebno ljubeznijo jaha, namreč to, da se grof Hohenwart mora to žiti, da kot minister ni ustavoversko ravnal. Kakōšen strah vendar imajo centralisti pred Hohenwartom!

Iz Hrvaškega. — Naj bi kdo še tako na drobno popisal silovitosti, ki se godijo zdaj na Hrvaškem in v Slavoniji, ko se pripravljajo za volitve v deželni zbor, gotovo ne bode popis nič proti temu, kar se djansko godi. Človek mora le videti in slišati, sicer bode težko verjel, da vse to je mogoče! Magjaroni lažejo, ovadujejo in obrekujejo, da vse vprek leti; — možé narodne stranke, ki imajo postavno pravico voliti, brišejo iz imenika volilcev, magjarone pa, ki nimajo pravice, vpisujejo va-nje; — z denarjem hodijo po mestih in vaséh in podkupujejo volilce, naj bi za magjarona glasovali; — veljavne možake, ki govorijo z volilci, naj volijo narodnjake, kar zapirajo; te dni so sopet zaprli tri kaplane; — žandarji in vojaki pridejo, pa se ustavijo okoli hiše, kamor je prišel kak poslanec, da bi s svojimi volilci govoril — češ, da volitev mora svobodna biti pod krilom bajonetov! Vsaki hip sta „Obzor“ in „Südsl. Zeitg.“ zaplenjena. „Obzor“ je gledé na toliko silo za potrebno spoznal opominjati volilce narodne, naj se ne plašijo armade. „Armada ima svoj zakon — pravi — in svoj red, in ne bode nikogar motila, kdor svojo volilno pravico spolnuje redovito in postavno. Zato idite na voliše pogumno, a mirno, trezno in lepo, kakor da bi šli v cerkev. Tako se vojakov nimate bati.“ — Jako zanimivo je čitati, kaj se je v Dubravi zgodilo gosp. Ivanu Vončini, ki je zdaj magjaronom najhujši trn v peti in na kterege prežijo kakor volkovi na jagnje. Komaj je Vončina na večer prišel v Dubravo na razgovor s svojimi volilci in se vselil v župnikovo hišo, brž so bili zgodaj zjutro Vrbovški se-režani in Križevski žandarji okoli hiše. Ko gosp. Vončina stopi med nje in jih vpraša: kaj da hočejo, mu odgovorijo žandarji, da so poslani sèm za to, da ne-jednega seljaka (kmeta) ne pustijo v župnikovo hišo, in da zabranijo, ako bi on hotel govoriti narodu! — Ali se je že kdaj kaj tacega doživelo? No, še na Českem ne! Lepih reči imamo po takem pričakovati, ako pridejo kdaj tudi sopet volitve pri vas! Zato bodite na vse pripravljeni! — Na tista hudobna pisma, ki smo jih zadnjič omenili, v katerih se prvaki hrvaški natolcujejo kot najhujši sovražniki cesarju in državi, so prizadeti možje očitno odgovorili in s krepko besedo za nesramno laž proglasili vse od konca do kraja, kar se je v onih pismih zoper nje pisalo vladi v Pešt, ter konečno rekli, do razžaljeni bodo na postavni poti tožbo napeli. Podpisani so tej deklaraciji gospodje: Cernadak, Jakić, Hadvig, dr. Hofman, dr. Kopač, Krestić, Ivan Kukuljević, dr. Makanec, dr. Mazzura, Mazuranić, Miškatić, Mrazović, grof Nugent, dr. Posilović, dr. Rački, Špun, Sušković, Vončina — samo odlični narodnjaci.

Žitna cena

v Ljubljani 11. maja 1872.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 60. — banaške 7 fl. 5. — turšice 4 fl. 30. — soršice 5 fl. 20. — rži 4 fl. 20. — ječmena 3 fl. 40. — prosa 3 fl. 40. — ajde 4 fl. —. — ovsa 2 fl. 10. — Krompir 3 fl. —.

Kursi na Dunaji 14. maja.

5% metaliki 64 fl. 70 kr. Ažijo srebra 111 fl. 25 kr.
Narodno posojilo 72 fl. — kr. Napoleondori 9 fl. 3 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 11. maja 1872: 28. 87. 7. 4. 58.
Prihodnje srečkanje v Trstu 25. maja.